

CHEMICKÝ A FARMACEUTICKÝ PRIEMYSEL, 2012

S A R I O

Slovenská agentúra
pre rozvoj investícií a obchodu

Obsah

Obsah	2
1. Všeobecné informácie	3
1.1. Vývoj	3
1.2. Klasifikácia	3
2. Základné ukazovatele a charakteristika chemického priemyslu	4
3. Najväčšie spoločnosti v chemickom a farmaceutickom priemysle podľa tržieb (2011)	8
4. Zamestnanosť v chemickom priemysle	9
5. Priemerná mzda v odvetviach	10
6. Školstvo	10
7. Užitočné kontakty	11

1. Všeobecné informácie

1.1. Vývoj

Chemický priemysel mal a má už tradične v národnom hospodárstve Slovenskej republiky svoje nezastupiteľné miesto a význam. Slovenská chémia začiatkom 90-tych rokov vstúpila do transformačného procesu a prešla na podmienky trhového hospodárstva so značnou výrobnou základňou a výskumnou základňou a vysokou úrovňou ľudského potenciálu. Ťažisko vývozu produktov chemického zamerania sa presunulo z krajín pôsobiacich v Rade vzájomnej hospodárskej pomoci (CMEA alebo COMECON) v prospech vyspelých priemyselných štátov. Transformácia na trhovú ekonomiku však znamenala zánik niektorých tradičných výrobcov, ktorí nedokázali čeliť konkurenčnému prostrediu, a to najmä v oblasti nákladov, ekologických limitov a kvality výrobkov. Problémy týchto podnikov pramenili z nedostatku finančných zdrojov, predražených bankových úverov, nárastu cien surovín a materiálov, ktoré sa nie vždy podarilo z dôvodu konkurencieschopnosti premietnuť do realizačných cien. Na druhej strane veľké spoločnosti ako Slovnaft, Matador, Duslo, Chemolac a Slovakofarma dokázali napredovať a umiestňovať sa na popredných miestach v rebríčku úspešnosti slovenských firiem. Pozitívom bolo tiež postupné etablovanie sa pomerne veľkého počtu nových, zväčša malých, avšak podmienkam trhu dobre prispôsobených dynamických firiem.

Začiatok nového tisícročia priniesol nové trendy. Išlo najmä o:

- nebývalé zosilnenie pozície ázijskej konkurencie,
- posilňovanie slovenskej ekonomiky vplyvom prílevu zahraničných investícií,
- posilňovanie slovenskej koruny, ktoré malo negatívny vplyv na slovenských exportérov,
- silné globalizačné tendencie,
- rozmach priemyselných sektorov, do ktorých prichádzali najväčšie zahraničné investície t. j. najmä automobilový a elektrotechnický priemysel.

Popri týchto trendoch mal významný dopad na rozvoj chemického priemyslu i vstup Slovenskej republiky do EÚ v máji 2004, ktorý umožnil jednoduchší prístup nadnárodných spoločností na slovenský trh.

V júni 2007 vstúpil do platnosti REACH – nové nariadenie EÚ o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok. REACH ukladá povinnosť podrobiť testovaniu každú chemickú látku, ktorá sa vyrába alebo využíva v podnikoch na ďalšie spracovanie v objeme väčšom ako tona ročne. Slovenský chemický priemysel odhaduje náklady na zavedenie tejto legislatívy na 32 miliónov EUR ročne. Požiadavky REACH bude nutné splniť do desiatich rokov.

Počas svetovej hospodárskej krízy koncom roka 2008 a počas roka 2009 sa objavili viaceré faktory, ktoré priemysel poškodzovali a negatívne ovplyvňovali: plynová kríza začiatkom roka 2009, výrazne obmedzený prístup k úverom ako priamy dôsledok finančnej krízy, oneskorene až zastavenie splácania pohľadávok, kolabovanie firiem ako dôsledok krízy, nerozvinutý trh s energetickými nosičmi (plyn, elektrina), nedostatočná účinnosť časti proti krízovým opatreniam.

Okrem svetovej hospodárskej krízy mal najmä v 1. polroku 2009 na chemický priemysel vplyv vstup Slovenska do eurozóny, keď sa počnúc 1. januárom 2009 automaticky spevnil kurz voči menám okolitých štátov (V4 a i).

1.2. Klasifikácia

Pôvodná klasifikácia podľa OKEČ (Odvetvová klasifikácia ekonomických činností) prešla v januári 2009 na novú klasifikáciu SK NACE Rev. 2 (Nomenklatúra ekonomických činností v Európskych spoločenstvách). SK NACE je plne harmonizovaná s európskou verziou NACE Revision 2, ktorá bola vydaná nariadením Európskeho Parlamentu a Rady č. 1893/2006. Používanie tejto klasifikácie je v oblasti štatistiky pre všetky členské štáty Európskej únie záväzné. Na základe tejto klasifikácie sa do chemického priemyslu zaraďujú nasledujúce skupiny:

NACE 19 - výroba koksu a rafinovaných ropných produktov (výroba produktov koksárenských pecí, výhrevné oleje, palivá, mazacie oleje, parafín a asfalt)

NACE 20 - Výroba chemikálií a chemických produktov (výroba organických a anorganických chemikálií, priemyselných hnojív, základných petrochemických výrobkov, plastov, farieb, lakov, výbušnín, lepidiel, kozmetických produktov, čistiacich prostriedkov, vlákien)

NACE 21 - Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov (zahŕňa výrobu liekov, antisér, vakcín, homeopatií)

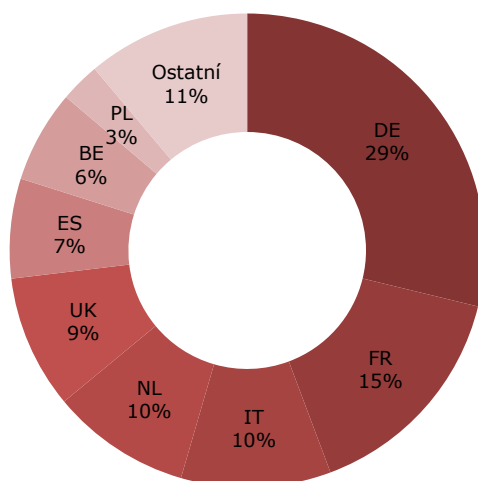
NACE 22 - Výroba výrobkov z gumy a plasty

V súčasnosti chemický sektor na Slovensku produkuje široké spektrum rafinovaných ropných a petrochemických produktov, organických a anorganických chemikálií, medziproduktov, poľnohospodárskych chemikálií, gumárenských a plastových výrobkov.

2. Základné ukazovatele a charakteristika chemického priemyslu

Výška obratu podnikov v chemickom priemysle sa odvíja od vývoja cien surovín a chemických výrobkov na svetových trhoch, Medzi najväčších hráčov v Európe možno považovať krajiny ako Nemecko, Francúzsko, Veľká Británia a Taliansko. Podiel jednotlivých štátov V4 a ostatných členov štátov EU27 znázorňuje nasledovný graf.

Chemické výrobky - tržby EU27, podiely v % 2010: 491 miliárd EUR

Zdroj: Európska rada pre chemický priemysel, <http://www.cefic.org>

Nemecko ostáva naďalej najväčším producentom chemických výrobkov v EU, nasleduje ho Francúzsko, Taliansko a Holandsko. Spoločne tieto krajiny vytvárajú 64% tržieb z predaja chemických výrobkov vo výške 315 miliárd EUR. Spomedzi nových krajín EU má najväčší podiel Poľsko s 2,7% podielom na tržbách.

Ekonomika Slovenska je proexportne orientovaná, z čoho vyplýva, že viac ako 80% vyrobených tovarov sa exportuje. Chémia a farmácia predstavuje na tomto exporte 17% podiel a je 3. najsilnejším odvetvím priemyslu. Vyznačuje sa taktiež úzkou špecializáciou na elektroniku a automobily a nízkou úrovňou pridanej hodnoty – výroba a montáž z dovezených materiálov.

Z pohľadu Slovenského trhu, tržby z predaja chemických výrobkov za rok 2011 za celý chemický priemysel predstavovali vyše 12,43 miliardy EUR, z čoho skupina výrobkov triedy:

- NACE 19 (Koks a rafinované ropné produkty) predstavovala 4,3 miliardy EUR,
- NACE 20 (chemikálie a chemické produkty) predstavovala 2,5 miliardy EUR,
- NACE 21 (výroba základných farmaceutických výrobkov a prípravkov) dosiahla 0,33 miliardy EUR,
- NACE 22 (výroba výrobkov z gumy a plasty) dosiahla tržby vo výške 5,3 miliárd EUR.

Celkové tržby za celú priemyselnú činnosť sa pohybovali na úrovni 62,54 miliardy EUR, z čoho bol podiel chemického sektora na úrovni 19,9%.

Vo všeobecnosti možno povedať, že chemický priemysel v roku 2011 ešte viac zvýšil na obrátkach aj po veľmi vydatenom roku 2010 a hlavne po veľmi zlých výsledkoch v roku 2009 a po prepuknutí svetovej

hospodárskej krízy v roku 2008. Hospodárske výsledky všetkých podskupín chemického priemyslu sa v roku 2011 zlepšili, čo môže byť dôsledkom opätovného rastu svetových ekonomík a dopytu po chemických produktoch.

Z pododvetví chemického priemyslu zaznamenal **NACE 19 (Koks a rafinované ropné produkty)** tržby v roku 2011 o 36,8% vyššie ako v roku 2010 a taktiež po prvýkrát vyššie o 18,7% vyššie ako v roku 2008, ktorý sa považuje za najsilnejší rok z pohľadu tržieb.

Medziročný rast o 25,2% v roku 2011 zaznamenala aj podskupina **NACE 20 (výroba chemikálií, chemických produktov)** oproti roku 2010. Oproti roku 2008 boli tržby stále o 22,6% vyššie.

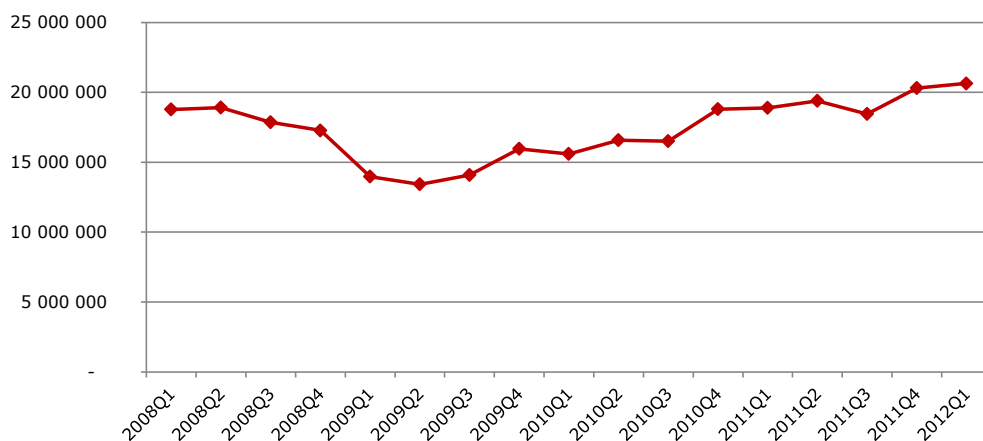
NACE 21 (Výroba základných farmaceutických výrobkov) si celoročné tržby v roku 2011 zlepšila o 1,6% oproti roku 2010 ale o 15,6% vyššie ako v roku 2008.

NACE 22 (Výrobky z gumy a plastov) rástli v roku 2011 medziročne oproti roku 2010 o 18,6%, oproti roku 2008 si polepšili o 3,8%.

Z čísel možno vyčítať, že všetky podskupiny tvoriace chemický priemysel si polepšili oproti roku 2008, čo naznačuje, že toto odvetvie naberá na obrátkach a výsledky z predkrízového obdobia boli prekonané.

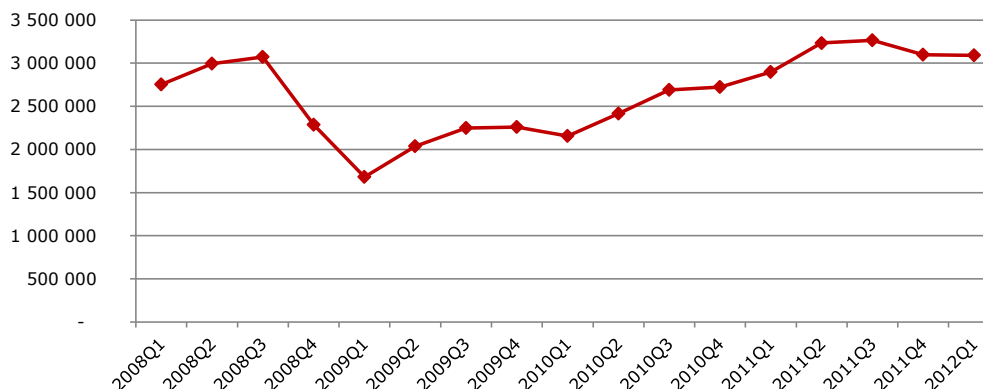
Celý chemický priemysel v roku 2011 v porovnaní s rokom 2010 stúpol o 25,2% kde aj oproti doteraz najsilnejšiemu roku 2008 navýšil svoje tržby o 12,6%.

Priemysel Slovenskej republiky, tržby, tis. EUR (1.Q 2008 – 1.Q 2012)

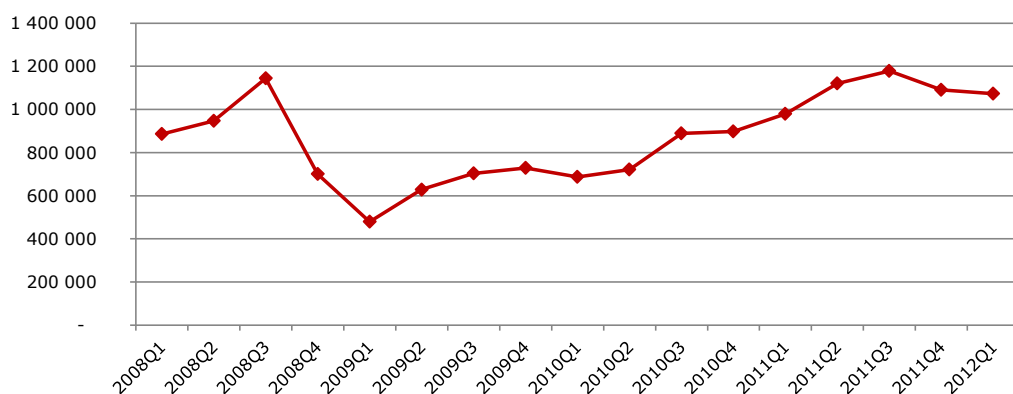
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012

Chemický priemysel, tržby, tis. EUR (1.Q 2008 – 1.Q 2012)

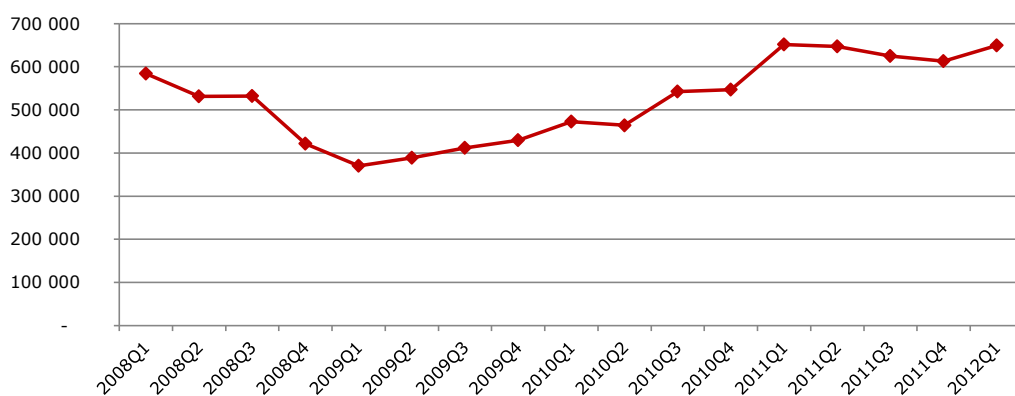
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012

Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov, tržby, tis. EUR (1.Q 2008 – 1.Q 2012)

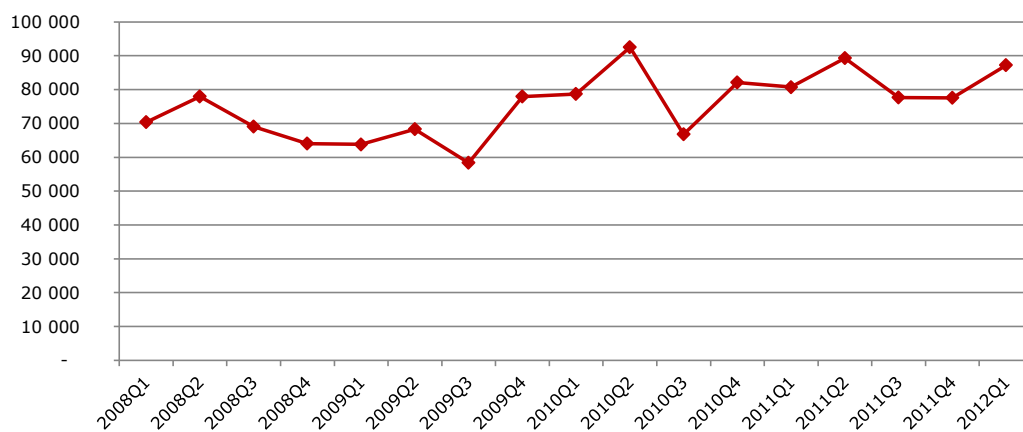
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012

Výroba chemikálií a chemických produktov, tržby, tis. EUR (1.Q 2008 – 1.Q 2012)

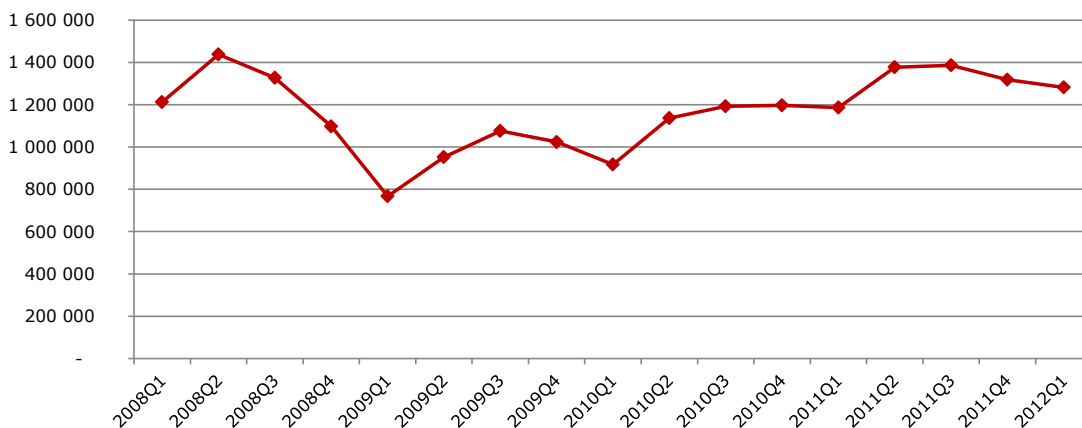
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012

Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov, tržby, tis. EUR (1.Q 2008 – 1.Q 2012)

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012

Výroba výrobkov z gummy a plastu a ostatných nekovových minerálnych výrobkov, tržby, tis. EUR (1.Q 2008 – 1.Q 2012)

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012

Medziročný vývoj hosp. výsledku a tržieb v určitých odvetviach chemického priemyslu (1.Q 2012 / 1.Q 2011)

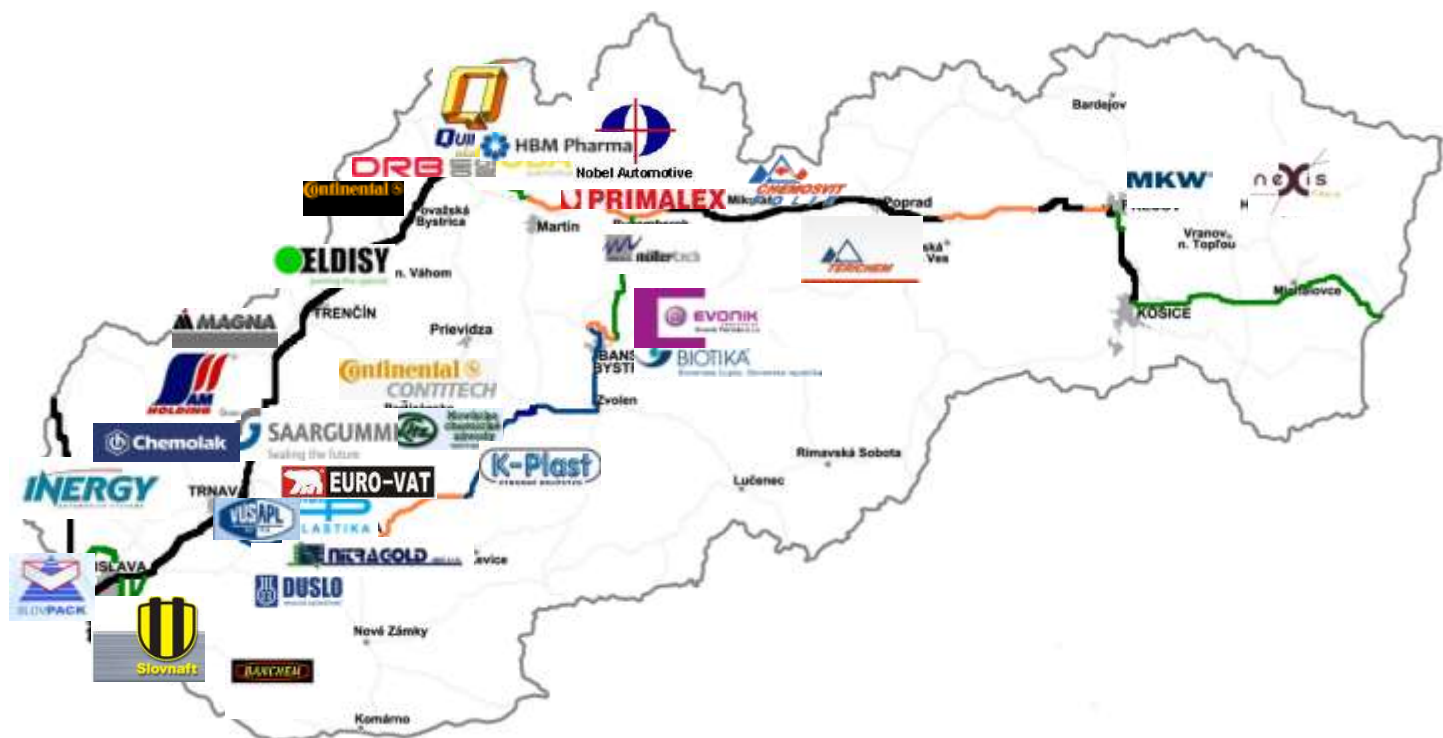
Názov	Počet podnikov		Hosp. výsledok		Tržby		Zamestnanci	
	1.Q 2011	1.Q 2012	v tis. EUR 1.Q 2011	v tis. EUR 1.Q 2012	v tis. EUR 1.Q 2011	v tis. EUR 1.Q 2012	1.Q 2011	1.Q 2012
Rafinované ropné produkty	5	5	44 391	50 758	1 125 747	1 168 494	2 464	2 441
Plasty v primárnej podobe	10	12	4 088	-13 067	319 549	275 964	3 251	3 037
Náterové látky	7	6	-253	-369	11 193	10 217	425	391
Mydlá, čistiace prostriedky	8	6	785	2 575	35 410	37 809	827	923
Umelé vlákna	3	3	-959	612	30 047	30 341	563	602
Farmaceutické výrobky	11	12	30 061	18 216	78 019	71 659	2 147	2 144
Výrobky z gummy	16	19	36 342	74 652	346 686	425 076	6 395	7 002
Výrobky z plastov	99	165	19 249	21 319	376 067	414 816	16 883	16 687

Zdroj: Zväz chemického a farmaceutického priemyslu SR, 2012

3. Najväčšie spoločnosti v chemickom a farmaceutickom priemysle podľa tržieb (2011)

Spoločnosť	Tržby 2011 (tis. EUR)	Zmena v % 11/10	Zisk po zdanení 2011 (tis. EUR)	Priemerný počet pracovníkov v 2011	Podiel exportu na tržbách v %
Slovnaft, Bratislava	4 729 687	35,1	-18 643	3 624	69,5
Continental Matador Rubber, Púchov	595 971	54,4	39 085	2 175	67,1
Continental Matador Truck Tires, Púchov	554 142	46,3	56 149	1 142	89
Duslo, Šaľa	459 774	43,5	33 997	2 233	81,7
Zentiva, Hlohovec	223 156	3,9	7 550	892	n
Novácke Chemické Závody, Nováky	174 080	13,6	n	n	n
Chemosvit, Svit	157 738	7,6	2 011	2 132	n
Meroco, Leopoldov	157 438	54,0	7 450	37	0
Nexis Fibers, Humenné	99 443	29,0	2 183	318	96,2
Inergy Automotive Systems Slovakia, Lozorno	94 522	35,5	5 300	172	34,6
Chemosvit Folie, Svit	89 121	12,6	95	917	80
Magna Slovteca, Nove Mesto nad Váhom	87 149	8,3	273	712	82,9
Giesecke & Devrient Slovakia, Nitra	84 310	-8,9	3 078	544	100
de Miclén, Levice	78 194	23,9	1 415	530	95
ContiTech Vibration Control Slovakia, Dolné Vestenice	59 902	15,4	8 772	528	96,8
Terichem, Svit	59 725	29,8	4 763	265	n
SaarGummi Slovakia, Dolné Vestenice	48 251	25,7	68	743	99,2
Evonik Fermas, Slov. Ľupča	42 134	-2,6	1 830	201	100
Bang Joo Electronics Slovakia, Šurany	37 691	13,1	18	350	5
Biotika, Slov. Ľupča	36 976	-1,4	4 627	200	77,4
Nobel Automotive Slovakia, Dolný Kubín	35 554	11,9	693	382	95
Quinn Plastics Slovakia, Žilina	33 562	2,3	1 215	91	87,7
Vegum, Dolné Vestenice	28 466	8,5	17	563	76,4
Sehwa SK, Šurany	25 578	8,2	671	360	n
Chemolak, Smolenice	23 881	3,9	-544	255	45
Bourbon AP Nitra, Čab	23 321	12,5	1 341	200	70
GeLiMa, Lipt. Mikuláš	21 807	22,9	2 117	117	98
Gold-Pack, Beluša	20 719	22,4	724	200	95
Chirana T. Injecta, Stará Turá	19 718	11,4	1 360	364	93,8
Elastik, Šelpice	18 641	1,5	727	42	60
HBM Pharma, Martin	17 971	-7,1	1 973	249	76,5
Ospra – Invest, Bratislava	16 554	-1,8	517	122	n
Slovpack Bratislava, Bratislava	15 811	18,5	234	69	58,3
http Slovakia Vrable, Vrable	14 388	16,6	-1 128	230	70
Polytec Composites Slovakia, Sládkovičovo	14 286	15,9	2 444	121	90

Zdroj: Trend TOP v priemysle, 27.9.2012 a Global Slovakia, SIMS

Zdroj: SARIO

4. Zamestnanosť v chemickom priemysle

Celkový počet zamestnancov v chemickom priemysle v 1.Q 2012 predstavoval 61 979. V rámci NACE 19 bolo zamestnaných 2 404 osôb, 9 613 osôb v rámci NACE 20, 2 248 osôb v rámci NACE 21 a 47 714 zamestnancov v rámci skupiny NACE 22. Celkový počet ľudí pracujúcich v sektore priemyslu na Slovensku dosiahol v 1.Q 2012 počet 499 026. Chemický priemysel delený na sektory podľa klasifikácie NACE sa na tomto čísle podieľal 12,4 percentami.

Počet zamestnancov v chemickom priemysle

Klasifikácia	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
NACE 19 Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	3 154	2 811	2 474	2 642	2 567	2 481	2 428
NACE 20 Výroba chemikálií a chemických produktov	10 239	9 706	9 916	10 594	9 948	9 125	9 578
NACE 21 Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	2 861	2 820	2 733	2 664	2 460	2 260	2 239
NACE 22 Výroba výrobkov z gumených a plastových materiálov	49 415	49 063	52 493	54 867	47 593	44 923	48 602
Spolu	65 669	64 400	67 616	70 767	62 568	58 789	62 847

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2011

5. Priemerná mzda v odvetviach

Zo štyroch sektorov chemického priemyslu bola najvyššia priemerná mesačná mzda v 1.Q 2012 zaznamenaná v pododvetví rafinovaných ropných produktov vo výške 1 518€, zatiaľ čo výrazne najnižšia priemerná mesačná mzda bola v sektore výroby výrobkov z gumy a plastov (838 €).

Priemerná mesačná mzda v EUR

Klasifikácia	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
NACE 19 Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	1 739	1 681	1 777
NACE 20 Výroba chemikálií a chemických produktov	828	881	943
NACE 21 Výroba základných farmaceutických výrobkov a prípravkov	1 042	1 058	1 063
NACE 22 Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	767	822	853
Priemysel spolu	754	795	824

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2011

6. Školstvo

V školskom roku 2010/2011 študovalo na Slovensku vo vysokých školách celkovo 3 829 študentov so zameraním na chemický a farmaceutický priemysel. Školy so študijnými programami v odbore chémia sú tradične v Bratislave, Trnave, Banskej Bystrici a v Košiciach.

Vzdelávacia inštitúcia	Počet študentov v školskom roku 2011/2012
Univerzita Komenského v Bratislave – Farmaceutická fakulta	1 225
Univerzita Komenského v Bratislave – Prírodovedecká fakulta	516
Slovenská technická univerzita v Bratislave - Fakulta chemickej a potravinárskej technológie	2 009
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave – Fakulta prírodných vied	186
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach – Prírodovedecká fakulta	297
Univerzita Mateja Bela v B. Bystrici – Fakulta prírodných vied	87
Vysoké školy spolu	4 320

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva (www.uips.sk) - údaje za školský rok 2011/2012

7. Užitočné kontakty

Spoločnosti pôsobiace v chemickom priemysle sú združené spolu s farmaceutickými spoločnosťami v bratislavskom Zväze chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky www.zchfp.sk.

Zamestnanci pracujúci v chemickom priemysle sú reprezentovaní Odborovým zväzom Chémia SR – www.ozchsr.sk.

PlasticPortal poskytuje komplexné informácie z odvetvia plastikárskeho priemyslu na jednom mieste – <http://www.plasticportal.eu/sk>

REACH (Registrácia, Evaluácia a Autorizácia Chemikálií) <http://www.zchfp.sk/reach/index.htm>

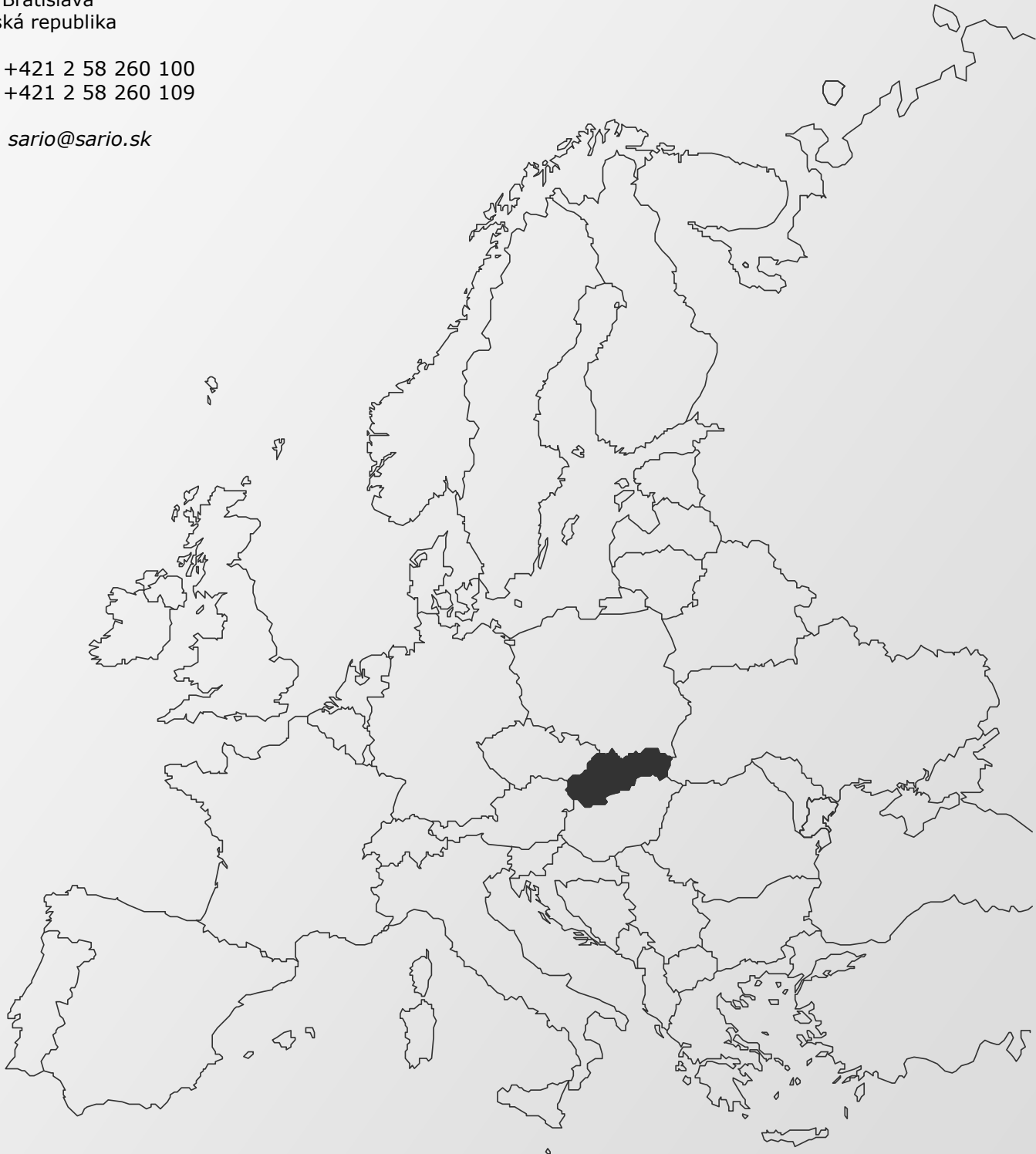
**Slovenská agentúra
pre rozvoj investícií a obchodu**

Trnavská cesta 100
821 01 Bratislava
Slovenská republika

Tel: +421 2 58 260 100

Fax: +421 2 58 260 109

E-mail: sario@sario.sk

www.sario.sk